

Pohjois-Savon liitto

Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 3. vaihe. I viranomaisneuvottelu 20.8.2024

Asialista

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen, todetaan läsnäolijat
2. Asialistan hyväksyminen
3. Maakuntakaavatyön lähtökohdat ja suunnittelutilanne
4. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute ja niihin laaditut vastineet (OAS esitellään tarvittaessa)
5. Viranomaisten puheenvuorot
6. Viranomaisyhteistyö kaavan laadinnassa, jatkoneuvotteluista sopiminen
7. Tämän maakuntakaavan vaiheet
8. Muut esille tulevat asiat
9. Kokouksen päättäminen

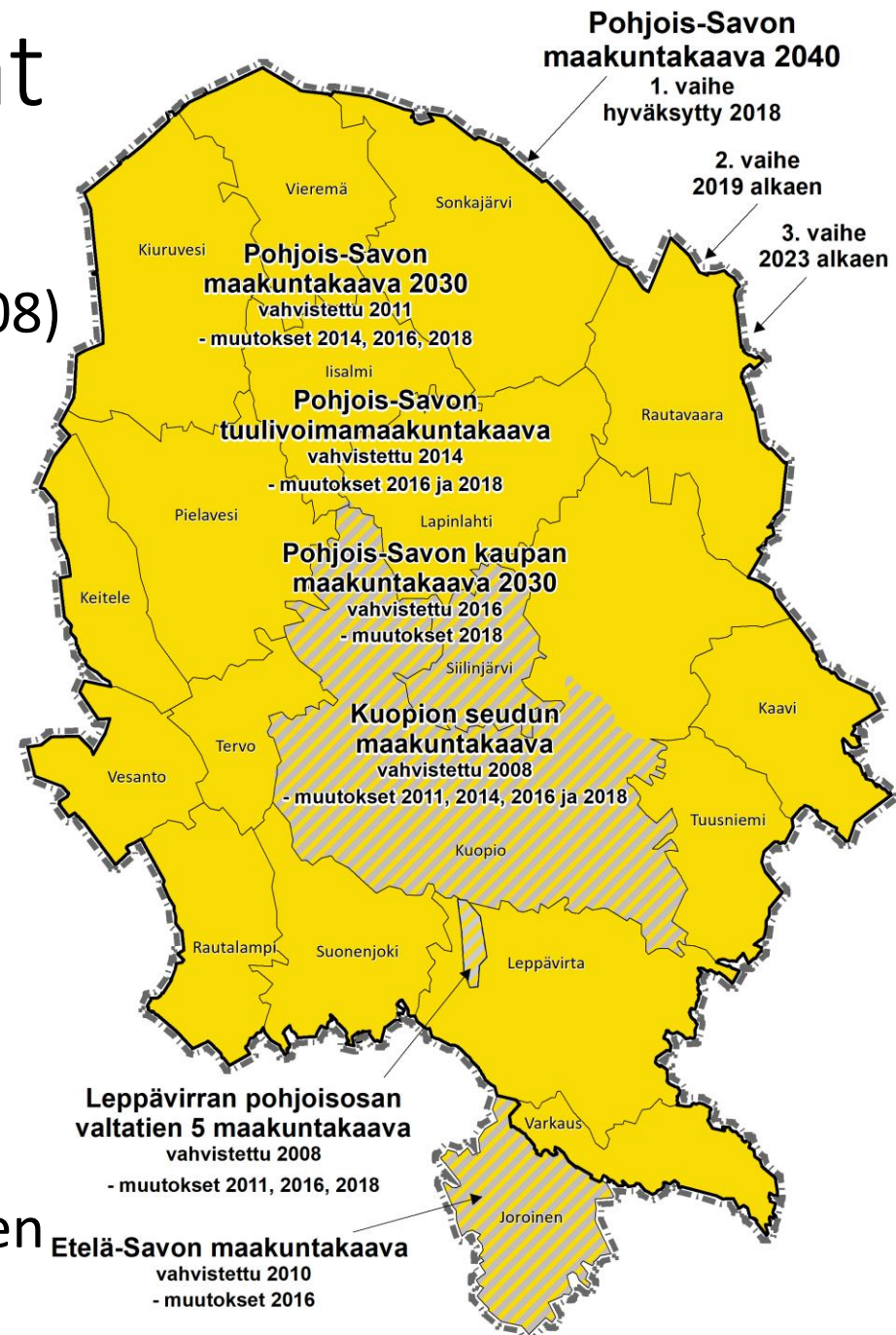
3. Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 3. vaihe (vety, aurinko ja kauppa)

- Kaavatyö vireille 11/2023
- OAS nähtävillä 5.12.2023-19.1.2024
- Vastineet palautteeseen (37 kpl) laadittu
- Aluerakennetyöryhmän kommentit (läh. 15.3.)
- Maakuntahallituksessa palautteet/vastineet 30.4.2024
- 1. viranomaisneuvottelu 20.8.2024

Voimassa olevat maakuntakaavat

- Kuopion seudun maakuntakaava (2008)
- Leppävirran pohjoisosan valtatie 5 maakuntakaava (2008)
- Pohjois-Savon maakuntakaava 2030 (2011)
- Tuulivoimamaakuntakaava (2014)
- Kaupan maakuntakaava 2030 (2016)
- **Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 1. vaihe (2019)**
- Joroisten osalta voimassa Etelä-Savon maakuntakaavat:
 - kokonaismaakuntakaava (2010)
 - tuulivoimaa käsittelevä 1. vaihemaakuntakaava (2016)
 - 2. vaihemaakuntakaava (2016)

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen voimaantullessa kumotaan pääosin kaikki vanhat kaavat lukuun ottamatta 1. vaiheen maakuntakaavaa ja Kuopion seudun maakuntakaavaan Yaran kaivos- ja teollisuusalueiden osalta.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 3. vaihe

Lähtökohdat

- Seurantatyöstä on laadittu erillinen raportti v. 2016 -> maakuntakaavan tarkistamisen lähtökohta-aineisto.
- Kaava-alueena koko Pohjois-Savon maakunta.
- Maakuntakaavatilanne: Pohjois-Savossa voimassa yhdeksän maakuntakaavaa. Tulevaisuudessa kolme (kokonaismaakuntakaavan voimaantulon jälkeen = 1. + 2. vaiheet).
- Maankäyttö- ja rakennuslaki (1.1.2025 alueidenkäyttölaki). Seurataan alueidenkäyttölain valmistelun tilannetta.
- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.
- Valtakunnalliset alueiden kehittämistavoitteet.
- Maakuntasuunnitelman ja –ohjelman päivitys käynnissä.

Maakuntakaavan 2040, 3. vaiheen yleiset ja teemakohtaiset tavoitteet

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 3. vaiheelle on asetettu aiemmissa vaiheissa sovittujen yleisten tavoitteiden (strategisuuden lisääminen, yleispiirteistäminen ja seudullisen tason nosto) lisäksi teemakohtaisia tavoitteita, jotka maakuntakaavoja tarkistettaessa tulee ratkaista ja joihin tavoitevuoteen mennessä tulee pyrkiä.

A vertical yellow banner on the left side of the slide contains various white line-art icons. From top to bottom, these include: a factory with three chimneys, a location pin, a tree, a sailboat on water, a train, a building, a bicycle, and a power plug. The icons are arranged in a somewhat chaotic but thematic pattern.

Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 3. vaihe: Energiantuotantoa koskevat tavoitteet

Aurinkovoima

- Tutkitaan merkittävimmät teollisen kokoluokan aurinkovoimapotentiaalin alueet Pohjois-Savossa.
- Ratkaistaan kaavatyössä aurinkoenergian sijainnin ohjaamiseen liittyvät kysymykset.

Vetytalous

- Tutkitaan vetytaloutta Pohjois-Savon alueen energihuollon ja teollisuuden erityispiirteitä edistämään.
- Kartoitetaan mm. keskeisimmät teollisuustoimijoiden (mm. vedyn nykyiset käyttäjät ja tuottajat) sekä merkittävimmät hiilidioksidin päästölähteet.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 3. vaihe: Auerakennetta ja elinkeinoja koskevat tavoitteet

Seudullisesti merkittävä kauppa

- Tutkitaan seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön mahdollinen sijoittuminen Kuopion Pitkälahauteen, sekä muut mahdolliset esille tulevat kaupalliset hankkeet.
- Tarkistetaan kaupan teemaan liittyvät tarpeet ja vaikutukset.
- Vahvistetaan Pohjois-Savon kaupan kilpailukykyä ja elinvoimaisuutta.
- Edistetään väestön hyvinvointia sekä turvataan hyvä elinympäristö ja kestävä aluerakenne.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 3. vaihe: Ilmastomuutosta koskevat tavoitteet

- Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja ilmastomuutokseen sopeutuminen läpileikkaavana teemana (vaikutusten arvioinnissa).
- HIPOVA-hankkeen kanssa yhteistyö.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 3. vaihe: Selvitykset

- *Aurinkoenergiapotentiaalin selvitys* valmis, tehty korjauksia palautteen perusteella, FCG Oy, 2024.
- *Vetylaakso selvitys* valmistunut kesäkuussa, LUT + LAB 2024.
- *Pohjois-Savon vihreän energian masterplan* on käynnistynyt (Navitas).
- *Seudullisesti merkittävän kaupan selvitys* käynnistyy elokuussa, FCG Oy.2
- Tuulivoimaselvitysten täydentäminen (mm. vyöhykkeet ja maisemalliset yhteisvaikutukset, kohdekortit), omana työnä, käynnistyy 2024

4. Viranomaislausunnot ja vastineet

4.1 Yleisin palaute ja yleisvastineet

- Tuulivoimapotentialiaali
- Kuntien yleiskaavat
- Aurinkoenergia ja vetytalous
- Seudullisesti merkittävä kauppa

4.2 Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan tehdyt muutokset lausuntojen perusteella

4.1 Yleisvastineet; Tuulivoimapotentiaali

Palaute

- Palautteissa tuotiin esille joitakin tuulivoima-alueita (Korpisenkangas ja Huttusenlehto), joita ei ole osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa tai vireillä olevassa Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen kaavaehdotuksessa.
- Joroisten kunta toteaa, että valtatie 5 rajaa itäpuolelleen vyöhykkeen, jolle ei voida rakentaa tuulivoimaa. Alue ulottuu osittain valtatieen länsipuolelle (Leppävirran Korpisenkangas).

Vastine

- Uusien tuulivoima-alueiden käsittely kaavatyössä on mahdollista, jos alueen suunnitteluedellytykset muuttuvat ja uusia selvityksiä ja vaikutusten arviointeja on saatavilla. Suunnitteluperiaatteet 2. vaiheen maakuntakaavasta säilyvät ennallaan.
- **Korpisenkankaan alue on palautettu maakuntahallituksen evästyskeskustelun perusteella Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 2. vaiheessa kaavakartalle.**

4.1 Yleisvastineet; Kuntien yleiskaavat

Palaute

- Iisalmen kaupungin ehdotusvaiheessa oleva yleiskaava ja sen ratkaisut on huomioitava maakuntakaavatyössä.

Vastine

- Yleiskaava ja sen ratkaisut otetaan huomioon maakuntakaavan 3. vaiheen kaavaluonnoksen suunnittelussa.

4.1 Yleisvastineet; Aurinkoenergia ja vetytalous

Palaute

Vastine

Aurinkoenergia

- Tulee huomioida Joroisten kunnan *Maankäytön kehityskuva 2040*-suunnitelman periaatteet aurinkovoimaloiden sijoittumisen ja rakentamisen edellytyksistä.
 - Palautteessa tuodaan esille, että maakuntakaavan tulee lähtökohdiltaan *mahdollistaa* maakunnassamme aurinkovoiman hyödyntäminen vihreän siirtymän edistämisessä.
 - Mm. Sonkajärven palautteessa tuotiin esille ja huomioitavaksi joitakin aurinkoenergian suunnittelualueita (esim. Huttusenlehdon hybridihankkeen aurinkoenergia-alue PihkaRytisuo)
- *Maankäytön kehityskuva 2040*-suunnitelmassa esitetyt aurinkovoimaloiden sijoittumisen periaatteet huomioidaan kaavatyön edetessä.
 - Maankäyttö- ja rakennuslaki ei edellytä maakuntakaavavarausta, jotta aurinkovoimaa voidaan tarkastella kuntakaavoituksessa. Sitä, millä tavalla maakuntakaavassa tullaan osoittamaan aurinkovoimapotentiaalia tai ohjaamaan sen sijoittumista, ei ole lopullisesti päätetty. -> ei aluevarauksia?

4.1 Yleisvastineet; Aurinkoenergia ja vetytalous

Palaute

- Metsäkeskus esittää palautteessaan aurinkovoimapotentialin tutkimuksessa toteutettavaksi vertailua vaihtoehtoisten jälkikäyttötapojen vaikutuksista hiilensidontaan ja energiatalouteen.
- Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri esittää, että aurinkoenergiatuotantoa sijoitettaisiin turvetuotantoalueiden lisäksi mm. rakennettuun ympäristöön, vanhoille kaivosalueille, tienvarsille ja hajauttamisen harkitsemista. Yhtenäisille metsäalueille ei tulisi sijoittaa aurinkovoimaloita.

Vastine

- Huomioidaan kaavatyön edetessä ja vaikutusten arvioinnissa mahdollisuuksien mukaan.
- Pohjois-Savon aurinkovoimapotentialin selvityksessä on keskitytty aurinkovoimapotentialiin taajamien ulkopuolella. Taajamissa aurinkovoimaratkaisut ovat rakennetussa ympäristössä ja yksityiskohtaisella tasolla, jota maakuntakaavalla ei ole tarkoituksenmukaista ohjata.

4.1 Yleisvastineet; Aurinkoenergia ja vetytalous

Palaute

Vetytalous

- Joroisten kunta esittää selvitettäväksi vedynsiirtoverkoston tilavarausten mahdollisuudet.
- Etelä-Savon ELY-keskus esittää aurinkovoimatuotannon ja vetytalouden yksiköiden vaikutuksien ylimaakunnallista tarkastelua sähköverkon kapasiteetin riittävyyteen ja mahdollisiin kehittämistarpeisiin, sekä ylimaakunnallisten vesistö- ja maisemavaikutusten selvittämistä.

Vastine

- Selvityshankkeiden tuottama tieto huomioidaan kaavasuunnittelussa. mm. Pohjois-Savon vetylaakso selvitys (kevät 2024).
- Aurinkovoiman ylimaakunnalliset (ja yhteis-) vaikutukset selvitetään.

4.1 Yleisvastineet; Seudullisesti merkittävä kauppa

Palaute

- Siilinjärven kunta esittää tarkasteltavaksi Siilinjärven Pyykankaan Koti-Siilin alueen sekä Oikeakätisen tilaa vaativan kaupan osoittamista maakuntakaavassa.
- Varkaus esittää tarkasteltavaksi kuntien kaupallisia tarpeita vähittäiskauppojen seudullisten suuryksiköiden osalta lisäalassa, Siilinjärvellä ja Varkaudessa. Lisäksi esitetään arvioitavaksi Kuopion kaupallisen alueen laajentamista etelän suuntaan, joka heikentää Varkauden kaupallisten kohteiden kehitystä ja vetovoimaisuutta.
- Peeässä palautteessa esitetään Pitkälahden ABC:n alueelle osoitettavaksi vähittäiskaupan suuryksikköä osoittava KM-merkintää.
- SAK:n palautteessa esitetään selvitettäväksi kaupan suuryksiköiden sijoittamisen osalta vaikutuksia kaupan saavutettavuuteen.

Vastine

- Selvitetään seudullisesti merkittävän kaupan merkintöjen muutosedellytykset.
- Tarkastellaan esille nostettuja Siilinjärven ja Varkauden kaupan teeman muutosesityksiä, selvitetään ostovoimassa ja kysynnässä tapahtuneet seudulliset muutokset.
- **Kaupan teemaa ei ole tarkoitus avata kokonaisuudessaan**, vaan pääasiallinen selvittäminen tehdään maakuntakeskuksen alueella, Siilinjärvellä ja Kuopiossa.
- Kuopion Pitkälahden kaupallisen alueen kehittämisen vaikutus maakunnan eri alueille selvitetään (mm. saavutettavuus).
- Pohjois-Savon liitto täydentää kaupan teeman selvitystä omalla aikaisempaa selvityspohjaa päivittävällä tarkastelulla.

4.2 Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan tehdyt muutokset lausuntojen perusteella

Varkauden kaupunki on esittänyt, että aikataulua mietittäessä ja kunnilta pyydettyihin lausuntoihin annetaan aikaa 2 kuukautta.

- **Vastine:** Kuulemisajan tavoitteeksi kirjataan yli 30 vrk osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, mikäli se maakuntakaavan etenemisen puolesta muutoin on mahdollista ja mikäli kuuleminen ajoittuu loma-ajat ym. viivytykset huomioon ottaen sopivaan ajankohtaan.

Kuopion kaupunki on esittänyt palautteessaan, että osallisiksi kaupan osalta laajentaa muutkin alan toimijat kuin S-ketju.

- **Vastine:** Kuultavia tahoja on täydennetty jo eri kaupan toimijoilla.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 3. vaihe: Uudelleen tarkistettavat teemat

Tuulivoima

- Muutosprosessien nopeuden ja ennakoimattomien tarpeiden vuoksi maakuntakaavoituksen 3. vaiheessa on varauduttu siihen, että joihinkin teemoihin on tarve palata uudelleen. Muutostarve perustuu usein uudempaan saatavilla olevaan selvitystietoon.
- Päivitystarve havaittiin OAS-vaiheessa. Tavoitteena on tutkia ainakin Sonkajärven ja Rautalammin alueen tuulivoimapotentiaalia.
- Tuulivoimapotentiaalisia alueita koskevat suunnitteluperiaatteet, joita on noudatettu maakuntakaavan 2. vaiheessa, säilyvät.

5. Viranomaisten puheenvuorot

6. Viranomaisyhteistyö kaavan laadinnassa, jatkoneuvotteluista sopiminen

7. Tämän maakuntakaavan vaiheet

OSALLINEN	YM	VAIHEET	TEHTÄVÄ	LAKI	AJOITUS
<ul style="list-style-type: none"> • Palautteen anto-mahdollisuus OAS:sta • Vireilletulo Joroisilla 8/2021 + palautteen anto OAS:sta 	Työneuvottelut	Aloitusvaihe	<i>OAS nähtävillä</i>	MRL 63 §	MKH 11/2023
			<i>Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu</i>	MRA 11 §	Kesä 2024
<ul style="list-style-type: none"> • Mielipiteen antomahdollisuus luonnoksista 		Valmisteluvaihe luonnosvaihtoehdot	<i>Selvitykset ja seminaarit</i>	MRA 10 §	Kesä 2024
			<i>Luonnosvaihtoehtojen nähtävillä olo</i>	MRL 62 § MRA 30 §	Kevät 2025
			<i>Mielipiteet; laaditaan vastineet</i>	MRA 30 §	
<ul style="list-style-type: none"> • Muistutuksen antomahdollisuus kaavaehdotuksesta 		Ehdotusvaihe	<i>Liitto pyytää lausunnot viranomaisilta</i>	MRA 13 §	Kesä 2025
			<i>Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu</i>	MRA 11 §	
		Kaavaehdotus	<i>Nähtävillä olo, yleisötilaisuus</i>	MRL 65 § MRA 12 §	Syksy 2025
<i>Muistutukset; laaditaan vastineet</i>					
Hyväksymisvaihe		<i>Maakunnan liitto hyväksyy</i>	MRL 31 §	MKV 2025	
	<i>Maakuntavaltuusto</i>				
<ul style="list-style-type: none"> • Valitusmahdollisuus MKV:n päätöksistä Itä-Suomen hallinto-oikeuteen • Jatkovalitusmahdollisuus korkeimpaan hallinto-oikeuteen 	Valitukset	MRL 188 §			
	Voimaantulo	<i>Seuranta ja edistäminen</i>	MRL 32 § MRA 2 §		

KIITOS!

Suunnittelujohtaja Annaelina Isola
+358447142609 annaelina.isola@pohjois-savo.fi

Maakuntasuunnittelija Mikko Rummukainen
+358447142655 mikko.rummukainen@pohjois-savo.fi

Maakuntasuunnittelija Päivi Silsten
+358447142614 paivi.silsten@pohjois-savo.fi

Maakuntainsinööri Patrick Hublin
+358447142683 patrick.hublin@pohjois-savo.fi

